

Monitoring

Diergezondheid

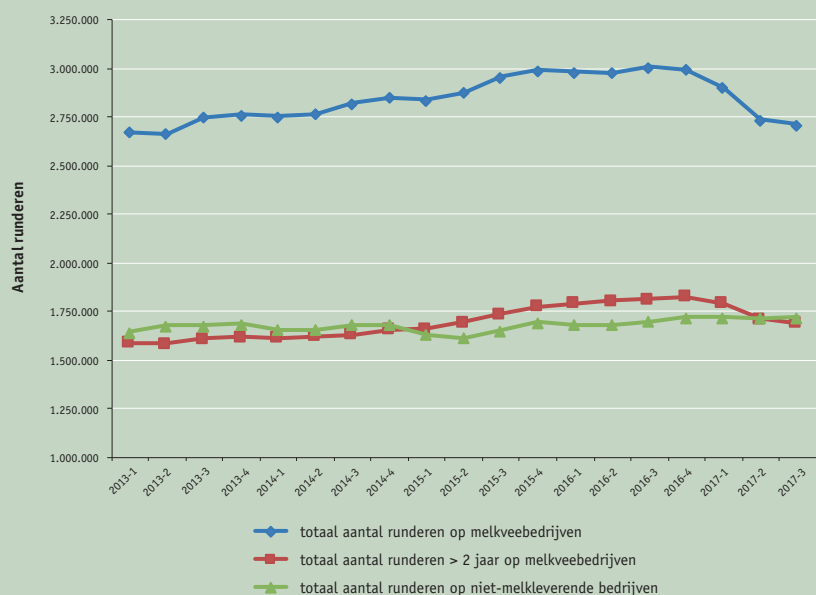
Rundvee

Hoofdpunten Rapportage derde kwartaal 2017

Runderdemografie

Melkveebedrijven: In het derde kwartaal van 2017 telde Nederland 16.731 melkveebedrijven met dieren. Een Nederlands melkveebedrijf had gemiddeld 101 dieren ouder dan 2 jaar. De verhouding jongvee op fokbedrijven/melkveebedrijven was dit kwartaal 12,8 procent (tweede kwartaal 2017: 12,2 procent).

Niet-melkleverende bedrijven: Nederland had 18.519 niet-melkleverende bedrijven met dieren in het derde kwartaal van 2017. Onderverdeeld naar bedrijfstypen was de gemiddelde bedrijfsgrootte bij kleinschalige bedrijven 6 runderen, bij zoogkoeienbedrijven 30 volwassen koeien, bij jongvee op fokbedrijven 66 stuks jongvee en vleeskalverbedrijven 437 runderen.

Figuur 1 Aantal runderen op Nederlandse bedrijven

(Bron: GD-BRBS en I&R; gegevens van veehouders die geen toestemming geven voor de data-analyse zijn buiten beschouwing gelaten (1321 bedrijven))

Verhoogde afvoer runderen

De afvoer van runderen ouder dan 1 jaar van melkveebedrijven blijft verhoogd. Het percentage afgevoerde runderen voor het leven neemt verder toe. Aanvullende analyses zijn nodig om na te gaan of deze dieren binnen Nederland worden

verplaatst of (tijdelijk) geëxporteerd. De toename van het verplaatsen van dieren kan een verhoogd risico op ziekte verslepen met zich meebrengen. Het percentage runderen dat afgevoerd wordt naar de slacht neemt af.

Kort Nieuws

- **BVD:** Van de melkveebedrijven had 56 procent een BVD-vrijstatus of BVD-onverdachtstatus. 14 procent van de melkveebedrijven zit in het intake-traject om BVD-vrij te worden. Van de niet-melkleverende bedrijven had 7 procent een BVD-vrijstatus.
- **IBR:** Van de melkveebedrijven had 64 procent een IBR-vrijstatus of IBR-onverdachtstatus. Van de niet-melkleverende bedrijven had 15 procent een IBR-vrijstatus.
- **Zonnebrand gevallen:** Twee bedrijven met een BTV-verdenking waarbij deze infectie is uitgesloten. Mogelijke oorzaken: pithomycotoxicosis, leverschade door giftige planten of leverbotinfectie (leverbotinfectie onwaarschijnlijk door lage percentage besmette slakken in 2017).

Vervolg volgende pagina

De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld. Hierbij ligt het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij GD. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van meer algemene trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. De veehouderijsector in de vorm van interbrancheorganisaties ZuivelNL en Stichting Brancheorganisatie Kalvesector (SBK) en het ministerie van Economische Zaken (EZ) zijn de medefinanciers van de monitoring.

Gedragsafwijkingen bij melkvee

Zowel via de GD-buitendienst als door de samenwerking met dierenartsen in het DAP-netwerk werd de Veekijker attent gemaakt op melkveebedrijven waar de koeien in de zomermaanden overdag verzamelen op één punt in de stal. De dieren willen zich vervolgens niet verplaatsen waardoor ze te lang staan en te weinig voer opnemen. Dit kan leiden

tot productie- en klauwproblemen. Over het signaal is contact geweest met LTO omdat dit het tweede signaal was over gedragsafwijkingen bij melkvee naast dat van de 'rennende koeien'. Op dit moment registreert de Veekijker de gevallen en aanvullende informatie over de bedrijven ter voorbereiding op een eventueel pilotonderzoek.

Kort Nieuws *vervolg*

- Drie bedrijven met klinisch beeld van botulisme met (veel) sterfte. Bij één bedrijf werd de vergiftiging bevestigd.
- De sterfte bij zowel volwassen runderen als geormerkte kalveren op melkveebedrijven lijkt na een periode van stijging te stabiliseren. De trend over vijf jaar laat nog wel een toename zien.

Diergezondheidssituatie in Nederland

DIERZIEKTE	SITUATIE NEDERLAND	Resultaat monitoring derde kwartaal 2017
Artikel 15 GWWD aandoeningen (ziekten die genoemd zijn in artikel 2-9 van de 'Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoönosen en TSE's')		
Aujeszký	Officieel vrij sinds 2004.	Geen infecties aangetoond.
Bluetongue	Officieel vrij sinds 2012 (alle serotypen). Jaarlijkse screening.	Geen infecties aangetoond.
Brucellose	Officieel vrij sinds 1999. Bewaking via bloedmonsters van verwerpers.	Geen infecties aangetoond.
BSE	Sinds 2010 bij bewaking geen gevallen meer vastgesteld (totaal tussen 1997 – 2009 88 gevallen). OIE status: 'negligible risk'.	Geen infecties aangetoond.
Leukose	Officieel vrij sinds 1999. Bewaking via tankmelk en bloedmonsters van slachtrunderen.	Geen infecties aangetoond.
Lumpy Skin Disease (LSD)	Officieel vrij.	Geen infecties aangetoond.
Miltvuur	Niet aangetoond sinds 1994. Bewaking via bloeduitstrijken plotseling gestorven runderen.	Geen infecties aangetoond.
MKZ	Officieel vrij sinds 2001, laatste regionale uitbraak in 1986 en 2001.	Geen infecties aangetoond.
Rabiës	Officieel vrij sinds 2012.	Geen infecties aangetoond.
Tuberculose	Officieel vrij sinds 1999.	Geen infecties aangetoond.
Artikel 100 GWWD aandoeningen (ziekten die genoemd zijn in artikel 10 van de 'Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoönosen en TSE's')		
<i>Campylobacter fetus</i> ssp. <i>venerealis</i> en <i>Trichomonas foetus</i>	In 2009 is voor het laatst bij bewaking een infectie met <i>Campylobacter fetus</i> ssp. <i>venerealis</i> aangetoond.	Geen infecties aangetoond.
Leptospirose	0,8 procent van de niet-melkleverende bedrijven had dieren met afweerstoffen*.	98 procent van de melkveebedrijven heeft de <i>L. hardjo</i> -vrijstatus.
Listeriose	Bron meestal slecht geconserveerde graskuil.	Eén infectie aangetoond bij sectie.
Salmonellose	9,5 procent van de niet-melkleverende bedrijven had dieren met afweerstoffen*.	92 procent van de melkveebedrijven had een gunstige tankmelkuitslag in het tweede trimester van 2017 (landelijk programma Qlip).
Yersiniose	Incidenteel aangetoond bij rundvee, met name bij verworpen vruchten.	Geen infecties aangetoond.

Vervolg tabel

DIERZIEKTE	SITUATIE NEDERLAND	Resultaat monitoring derde kwartaal 2017
Overige OIE lijst aangifteplichtige ziekten in Nederland		
BVD	Van de melkveebedrijven had 8,7 procent aanwijzingen voor een recente BVD-virus circulatie**. 14,5 procent van de niet-melkleverende bedrijven had een recente BVD-virus circulatie**.	Van de melkveebedrijven heeft 56 procent de BVD-vrijstatus of BVD-onverdachtstatus.
IBR	15,6 procent van de melkveebedrijven IBR afweerstoffen aangetoond in tankmelk**. De geschatte prevalentie op niet-melkleverende bedrijven is 9,6 procent**.	Van de melkveebedrijven heeft 64 procent de IBR-vrijstatus of IBR-onverdachtstatus. Bij 14 procent van de 80 bedrijven die neusswabs instuurden werd veldvirus aangetoond.
Paratuberculose	99 procent van de melkveebedrijven heeft een PPN status.	75 procent melkveebedrijven heeft status A (onverdacht).
Tekenziekten	Teken besmet met <i>Babesia divergens</i> , <i>Anaplasma phagocytophilia</i> en <i>Mycoplasma wenyonii</i> komen voor in Nederland.	Twee klinische <i>babesia</i> infecties aangetoond en één infectie met <i>Anaplasma</i> .
Overige infectieuze aandoeningen bij rundvee		
BCK	Infecties met Ovine herpesvirus type 2 komen incidenteel voor.	Twee infecties aangetoond bij sectie.
Leverbot	Voorlopige leverbotprognose 2017: weinig infecties verwacht door droge lente.	Infectie aangetoond in monsters van 30 rundveebedrijven. Leverbotprognose: geen ernstige infecties verwacht door langdurige droogte.
Neosporose	Belangrijke infectieuze oorzaak van verwerpen.	Infectie aangetoond in 8 procent van de ingezonden verworpen vruchten.
Q-koorts	Bij 73 procent van de melkveebedrijven zijn afweerstoffen aangetoond in tankmelk**.	Twee infecties aangetoond in verworpen vruchten.

* Eindrapport Specifieke Monitoring 2013-2014; prevalentiestudie

** Eindrapport Specifieke Monitoring 2015-2016; prevalentiestudie

